

Salon kaupungin vammaisneuvosto

26.8.2024

Yhteyspäällikkö Saija Karnisto-Toivonen/

Salon kaupunginhallitus ja -valtuusto

Viite: Kommenttipyyntö Salon kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmaan

Vammaisneuvoston lausunto Salon kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman luonnokseen vuosille 2024-2030

Vammaisneuvostolle on esitelty kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmaa neuvoston kokouksessa 25.6.2024 yhteyspäällikön toimesta. Neuvosto on käynyt keskustelun suunnitelmasta ja pyytää, että päätöksenteossa suunnitelmaan liittyen huomioitaisiin seuraavia, vammaisten kannalta merkittäviä, asioita.

Esteettömyys

Salon vammais- ja vanhusneuvostot sekä vammaisjärjestöjen neuvottelukunnan nimetyt edustajat ovat antaneet kaupungille 29.9.2023 aloitteen / ehdotuksen esteettömyyden edistämiseksi kaupungin palveluissa. Aloitteeseen on saatu vastaus 3.7.2024. Vastauksessa todetaan, että esteettömyyden toimenpidesuunnitelman on tarkoitus valmistua vuoden 2025 aikana. Vammaisneuvosto pyytää, että aloitteessa esitetyt asiat huomioidaan toimenpidesuunnitelmassa ja tämän lisäksi esteettömyys tulee huomioida myös yhdenvertaisuussuunnitelmassa, jonka tavoitteena tulee olla tarjota kaupunkilaisille esteetön ja yhdenvertainen pääsy kaupungin palveluihin.

Lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden edistämiseksi vammaisneuvosto toteaa, että Hakastaron koulun pyörätuolissa oleville oppilaille ei ole koulun pihalla tarjolla mitään toimintaa, johon he voisivat osallistua. Vammaisneuvosto pyytää selvittämään mahdollisuutta esim. pyörätuolia käyttävien keinun asentamiseksi Hakastaron koulun pihalle. Lisäksi leikkipaikkojen esteettömyys tulisi huomioida investointeja ja korjauksia tehtäessä ympäri kaupunkia sekä koulujen pihalla erityisesti niissä kouluissa, joissa on pyörätuolia käyttäviä oppilaita.

Myös siirrettävän pyörätuolikorokkeen hankinta edistäisi yhdenvertaisuutta. Tapahtumien järjestäjät voisivat lainata koroketta tapahtumiin, joita järjestetään eri kohteissa ja eri kohderyhmille.

Keskustan esteettömyyden parantamiseksi tehtyjä toimia esim. suojateiden korjaamisen osalta neuvosto pitää hyvänä edistysaskeleena ja toivoo, että kunnostamistoimet jatkuvat investointimäärärahoihin myös tulevana vuosina.

Esteettömyyden edistämisessä tulee huomioida eri tavoin vammaiset sekä erilaisia toimintarajoitteita omaavat, kuten esim. liikuntavammaiset, aistivammaiset, kehitysvammaiset ja ikääntymisen takia toimintakyvyltään rajoittuneet.

26.8.2024

Joukkoliikenne ja palveluliikenne

Varsinais-Suomen hyvinvointialue on vammaisneuvoston saamien tietojen mukaan kaventanut kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain perusteella myönnettäviä kuljetuksia. Kaupungin joukkoliikennettä ja palveluliikennettä kehitettäessä, niiden palvelutasoa määriteltäessä ja palveluja mahdollisesti laajennettaessa tulee palvelujen suunnittelijoiden ja hankintojen tekijöiden ymmärtää laaja-alaisesti myös VPL- ja SHL- kuljetusten tai niiden mahdollisen vähenemisen suuri merkitys kuntalaisten arjessa. Jotta myös esim. liikkumiskyvyltään heikentyneet kuntalaiset voisivat nykyistä laaja-alaisemmin käyttää joukkoliikennettä ja palveluliikennettä, tulee esteettömyyden (esim. matala-lattiabussit) edistämisen ja palvelujen laajentamisen osalta käydä laaja-alaista keskustelua ennen päätöstentekoa ja hyödyntää esim. vaikuttamistoimielinten asiantuntemusta. Myös aistivammaiset tulee huomioida joukkoliikenteen palvelujen saavutettavuuden edistämässä. Palveluliikenteen avulla tulisi olla mahdollisuus osallistua myös vapaa-ajan palveluihin kuten esim. uimahalli, liikuntaryhmät, kansalaisopiston toiminta, teatteri ym.

Koulutus ja työllistyminen

Vammaisneuvosto esittää huolensa vammaisten ja vaikeasti vammaisten nuorten jatkokoulutusmahdollisuuksien osalta. Mahdollisuudet eivät ole yhdenvertaiset muihin nuoriin verrattuna. Salossa ei ole erityisammattioppilaitostoimintaa eivätkä valtakunnassa luvan toimintaan saaneet oppilaitokset ole ainakaan toistaiseksi olleet halukkaita perustamaan toimipistettä Saloon. Vammaisille nuorille olisi tärkeää, että he saisivat lain edellyttämän opiskelupaikan ja toisaalta myös se, ettei heidän peruskoulun päätyttyä tarvitsisi muuttaa pois kotoaan kaukana sijaitsevaan oppilaitokseen tai kulkea päivittäin pitkiä matkoja kouluun, jolloin päivistä tulee helposti liian kuormittavia. Oikeutta opiskeluun ei tulisi myöskään arvioida vuosittain, sillä näin ei vammattomienkaan nuorten osalta tehdä.

Jatketun oppivelvollisuuden pitäisi olla myös oppioikeus vaikeavammaisille ja nyt näin ei ole, sillä 38 % nuorista jäi viime vuonna vaille opiskelupaikkaa Varsinais-Suomen alueella. Vammattomien nuorten osalta opiskelupaikkaa vaille jääneiden osuus on paljon pienempi. Nyt nuoria sijoitetaan Varhan päivätoimintaan, joka ei ole heille oikea paikka ja joka on aiheuttanut jonojen muodostumista päivätoimintaan sekä siellä jo olevien asiakkaiden toimintapäivien lyhenemistä, koska resursseja toimintaan ei ole lisätty.

Vammaisneuvosto pyytää, että kaupungin opetuspalvelut ja Salon seudun ammattiopisto pyrkivät eri keinoin edistämään vammaisten nuorten jatko-opiskelumahdollisuuksia Salossa ja että asia kirjataan yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Vammaisneuvosto pyytää, että vammaisten työllistymiseen jäljellä olevan työkykynsä mahdollistamiin töihin kiinnitetään huomiota TE-uudistuksen yhteydessä ja jatkossa. Esim. Kolmituotteen ja vastaavien palvelujen jatkuminen on vammaisten kannalta erittäin tärkeää.

Digitaalinen saavutettavuus

Kaupungin viestintää ovat paitsi kaupungin verkkosivut ja somekanavat, myös erilaiset sähköiset ohjelmat, joita kuntalaisia edellytetään käyttävän esim. silloin, kun lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen kaupungin varhaiskasvatyüksiköissä tai käy kaupungin koulua tai osallistuu erilaiseen vapaa-ajan toimintaan. Erilaisten ohjelmien ja lomakkeiden tulee olla kaupungin eri palveluissa saavutettavia siinä kuin esim. kaupungin verkko- ja someviestinnänkin. Kaupungin verkkosivujen hakutoiminto on koettu huonosti toimivaksi ja verkkosivuilla olevista kuvista puuttuu myös vaihtoehtoisia tekstejä esim. näkövammaisia varten. Saavutettavuuteen tulee kiinnittää huomiota erityisesti ohjelmia hankittaessa. Mikäli ohjelmat eivät ole saavutettavia, tulee esim. lasten huoltajille tarjota vaihtoehtoinen mahdollisuus ilmoittaa lapsensa hoitoajoista tms.

26.8.2024

Vammaisneuvoston kokemuksen mukaan esim. varhaiskasvatuspalvelujen käyttämä ohjelmisto ei kohtele yhdenvertaisesti vammaisia vanhempia. Vammaisneuvosto tarjoaa asiantuntemustaan käyttöön esim. erilaisten ohjelmien ja sivustojen testikäyttäjinä.

Salossa 26.8.2024

Salon vammaisneuvoston puolesta

Kirsti Rämö

puheenjohtaja